

Požár Hošťalovice – rok 1933

(v této době zápisy do kroniky prováděl Josef Vlček, správce školy k přání pana okresního školního inspektora)

Májová noc ze 6. na 7. května v tomto roce zůstane navždy v živé paměti všech osadníků obcí Hošťalovic, Licoměřic a osady Březinky. Krátce před půlnocí založil zvrhlý zločinec požár v obci Licoměřicích a v lese sousedícím s touto obcí, zvané Špitálsko. Osadníci z Hošťalovic a ze sousedních obcí probudivší se z tvrdého nočního spánku spěchali pomoci v zlé chvíli sousedům z Licoměřic, ale jaké bylo jejich zděšení, když za krátký čas vzpanul požár i v obci Hošťalovicích a zakrátko potom vyšlely ohnivé jazyky i v mladých lesích, přilehlých na jihu těsně k osadě Březince. Tak označoval bezcitný žhář svoji noční toulku a vyděsil svojí zvrhlostí, svým příšerným nočním divadlem nejen zdejší osadníky, ale i celé daleké okolí. Vzbudivší se lidé byli často úplně bezradní, překvapení a vystrašení hrůzou noční, protože celý kraj tonul v záplavě plamenů a čpavého dýmu a nářku požárního.

Ani připěchavší sbory dobrovolných hasičů a soucitných občanů z okolí, nedovedli se v prvních okamžicích v nastalé změti správně orientovati a také téměř nikdo z domácích nedovedl dobře pochopiti, co se vlastně děje.

Dlužno ale poznamenati, že zločinný žhář pracoval přitom s cinickým klidem, patrně dle předem do podrobnosti promyšleného plánu, od něhož byl nucen shodou okolností teprve ve Březince upustiti, že mu byl úplně lhostejný krutý osud postižených občanů a že ho nezastrašila ani ztráta lidských životů. Těžko ovšem říci, jaký cíl při svém hrozném činu sledoval, šlo-li o mstu nebo o člověka morálně úplně zvrhlého či nechtěl-li snad tímto hrozným způsobem odstraniti naprostý nedostatek výdělečné práce v našem kraji.

Ale mohu říci, že si k svému zločinnému dílu vybral opravdu vhodný čas. Zhoubu požární dovršila tu noc řádicí jižní jarní vichřice, předcházející období jarního sucha a leckde i naprostý nedostatek vody.

Nedovedl bych snad ani popsati hrůzné požární scény, které se na různých místech odehrály, zoufalost postižených, kteří v několika případech zachránili s námahou jen holé životy s četnými popáleninami.

Poznamenávám, že by se snad dalo bývalo zachrániti ještě mnohé, kdyby se byli mohli občané soustřediti k místnímu požáru, kdyby byl každý jednotlivec nemusel úporně hájiti svoji usedlost s obavou, že ji každým okamžikem schvátí též ohnivé jazyky. A i s touto roztríštěností bylo dle všech známek počítáno v ďábelském plánu žhárově a viděti je z ní, že se mu jednalo o úplné zničení našich osad.

Dovolím si jeno stručně vypsati škody způsobené touto katastrofou, jíž podobné není v naší obci pamětníka.

V obci Licoměřicích vyhořela do základů 3. čísla popisná s celým příslušenstvím a lidský život tu byl zmařen. Ve Špitálsku vyhořel asi 1 korec mladiny.

V Hošťalovicích byl založen požár v čísle popisném 4, které patřilo dělníku Stanislavu Zrůstovi a které lehlo popelem do základů i s celým příslušenstvím. Dále dravý živel schvátí a úplně zničil č.p. 3, patřící dělníku Stanislavu Lebduškovi, č.p. 25, patřící dělnici Barboře Hubáčkové, dále hostinec mající č.p. 2, patřící Janu Uhlířovi, č.p. 16, patřící zmrzačenému okresnímu cestáři Janu Teplému, v č.p. 15, patřícím starostovi obce Janu Jelínkovi zničen byl špýchar s celým příslušenstvím, č.p. 28, patřící zemědělcí Josefu Peckovi a konečně i obecní domek nesoucí číslo 22, v němž bydlel dělník Václav Pecka s rodinou.

Z výčtu je vidno, že požárem postižení byli skoro vesměs chudí lidé, kteří si k svým obydlím a zničenému inventáři těžce pomáhali a v některých případech měli nemovitý majetek zadlužený.

Uvedu výpis škod dle úřední statistiky.

Stanislav Zrůst	27.120 K
Stanislav Lebduška	42.930 K
Barbora Hubáčková	14.210 K
Jan Uhlíř	76.000 K
Jan Teplý	24.405 K
Jan Jelínek	22.510 K
Josef Pecka	36.780 K
Václav Pecka	900 K

V tomto výčtu není ještě cena zničeného osadního domku. Tyto škody byly jen z části kryty požárními pojistkami, takže někteří z postižených se octli v zoufalé životní situaci.

Z hospodářského zvířectva bylo požárem zničeno následující množství:

- koně	1x
- hovězí dobytek	3x
- vepři	13x
- kozy	5x
- husy	28x
- slepice	77x
- králíci	25x

Většina postižených přišla o celý hospodářský inventář.

Mnoho občanů prokázalo v prvních chvílích, že ještě nevyhynul soucit mezi lidmi a poskytli postiženým dary hmotné i peněžní, jsouce si vědomi toho, kdo včas pomáhá dvakrát pomáhá. A i okresní úřad v Čáslavi s nevšední ochotou ujal se akce ku zmírnění bídy postižených občanů. Okresní sbírka konaná v jejich prospěch, potkala se s neobyčejným úspěchem a dle úředního výkazu vynesla celkový obnos 9.809,90 K. Na obecní úřad v Hošťalovicích složili různí dárci celkem obnos 5.318,40 K. Tyto částky byly komisí ustanovenou Okresním úřadem v Čáslavi rozděleny pohořelým naší obce, dle úředně zjištěných škod a sociálních poměrů postižených.

Nejsou v tom ovšem zahrnuty hmotné a peněžní dary, jež obdrželi a si vyprosili jednotlivci v prvních chvílích po požáru, ani naturální dary sebrané po obcích pro pohořelé.

S částek pojistných a z veškerých pomoci ostatních si postavili postižení nová obydlí, daleko lepší starých, čímž ovšem vzhled obce Hošťalovic značně získal ku svému prospěchu.

Jen obecní domek, označený č.p. 22 nebyl znova vystavěn, právě tak jako v minulém roce požárem zničený domek nesoucí č.p. 21, takže tato čísla popisná chybí nyní v řadě čísel popisných v Hošťalovicích.

Zato dělník Václav Pecka, bydlící dosud v obecním domku, postavil si domek vlastní nesoucí č.p. 49, čímž počet č.p. v Hošťalovicích rozmnožen byl o 1.

Založeným požárem v lesích těsně v jižním sousedství osady Březinky ležících, patřících Waldemaru a Ericce Riedlovým zničeno bylo as 6 ha. Krásné mladé smrčiny a způsobena byla škoda přes 10.000 K. A i pohled na zničený porost byl opravdu žalostný. Štěstí ještě, že podařilo se tento požár včas lokalizovat, jinak by pravděpodobně vyhořela i osada Březinka.

Šetřením a pátráním jež v této věci provedli přílehlé četnické stanice, včele s pátrací stanicí v Chrudimi, byl jako z tohoto zločinu podezřelý zatčen Josef Kafka, domkář z Lipovce. Byl postaven v říjnu roku 1933 před porotu v Chrudimi a skutečně byl v některých případech z tohoto zločinu usvědčen a dne 12. října odsouzen k 7 rokům těžkého žaláře bezpodmínečně.

Celý kraj si oddechl po tomto spravedlivém výměru.